

Tro, verdier og overbevisninger

– grunnmur for livet!

Alle trenger noe å tro på. Tro løfter oss. Tro er ikke vitenskap, men rett og slett noe man håper på og hviler i tillit til – tro er altså en slags øvelse i tillit. Mange tror på mennesket – og det er det gode grunner til. Jeg håper flere og flere tror på seg selv, og gjerne også den virksomheten de jobber i. Vi tror i en eller grad på hverandre og de grupperinger vi tilhører. Andre tror minst like mye på spøkelses, engler og ånder. TV-underholdningen i for eksempel «Åndenes makt» har oppsiktsvekkende mange seere (jevnlige ca. 400 000), muligens det vi kan kalle godtroende seere. Det er altså en økt interesse for det okkulte – la oss kalle det et alternativ til Kirken. Alternativt er det i alle fall. Naturlig nok på et vis; fordi vi alle trenger noe å tro på. Jeg tror alle mennesker søker tilhørighet og mening i livet. Og mange søker spenning i livet. Sånn sett er jo spøkelses en artig retning.

Jeg tenker at overgangen til et nytt år kan være fine dager for etter-tanker og for-tanker. Det siste kan være en benevnelse for hvilke tanker og følelser vi vil vie mer plass i det nye året. Skal vi få et mer meningsfullt liv, trenger vi flere meningsfulle tanker – tror jeg. Eller; jeg er faktisk overbevist om det. Det vi gir fokus til, vil vi få mer av. Siden det er slik at uken består

av hele 336 halvtimer tenker jeg at det å sette av en halvtime i ny og ne – til seg selv – til refleksjon, ettertanke og nye muligheter – er viktig. For hver og en av oss. Sokrates gikk så langt at han hevdet at «et ureflektert liv er ikke verdt å leve», og understreket også betydningen av å erkjenne seg selv, å akseptere seg selv. Når vi så har et godt selvforhold og kjenner oss selv, er det også lettere å være noe for andre. Og det å sette gode samtaler i system, kan bidra til at vi skaper rom for refleksjon – ikke som et stunt men for å sikre løpende refleksjon og læring.

Med denne kronikken tilbyr jeg noen refleksjonsøvelser på randen av et nytt år. Men før det vil jeg gjerne fortelle en (sann) historie:

Våren 1954 startet en amerikansk dame ved navn Dorothy Martin sin egen bevegelse. De som meldte seg inn i denne bevegelsen (kjernen i bevegelsen var en dom-

medagsprofeti om at deler av vår planet skulle gå under 21. desember 1954). Ja, vi har jo sett flere forsøk i den retningen, senest profeti om jordens undergang 21. desember 2012. Dorothy predikerte at ekte troende ville bli plukket opp av et romskip ved midnatt den 20. desember, like ved hennes bolig. Noen av de mest troende valgte å si opp jobben sin og noen rakk t.o.m. å selge hjemmet sitt. Noen av disse hadde barn, og mens dette skrives kjenner artikkelforfatteren på takknemlighet for å ha vokst opp i et hjem på Ås med betydelig større grad av trygghet. Disse amerikanerne investerte altså relativt mye i troen på jordens undergang. Rundt midnatt den 20. desember ble stemningen lett nervøs, og antakelig rimelig forvirret da romskipet glimret med sitt fravær. Men Dorothy og hennes nærmeste beroliget alle om at romskipet bare var noe forsket. Det er jo ikke alltid slik at romskip er i rute.

Morgenen etter var det fortsatt ingen tegn på flodbølge i USA. I desperasjon over denne skuffelsen blomstret kreativiteten; Dorothy sendte ut en melding på morrakvisten om at bevegelsens iherdige innsats, fromhet og gudfryktighet hadde avverget denne katastrofen og takket medlemmene for god innsats. Bevegelsen fortsatte sitt arbeid og klarte t.o.m. å verve mange nye medlemmer. Bevegelsen holdt det gående i ca. 40 år.

Når tro og overbevisninger blir til fundamentalisme blir de bortimot ugjenkallelige. Vi kan tolke mye av denne historien. En av mange tolkninger kan være at vi mennesker heller leter etter tegn på at vi har rett, enn tegn på at vi tar feil. For så vidt naturlig det.

Denne form for erkjennelsesmessig uoverensstemmelse kalles Kognitiv dissonans. Dette er altså en indre konflikt, en inkonsistens mellom adferd og holdninger. Denne tilstanden kan føre til at vi setter fornuft/klokskap til side og således unngår å lytte til realiteter – når de bryter med egen overbevisning. Spørsmålet blir dermed: Hvilke overbevisninger er det du har i deg som du bør bli mer kjent med, gi slipp på eller redusere i styrke - for å være mer åpen for læring - og være mer åpen for andre(s) perspektiver, væremåter og behov? Kjenn etter og jobb videre med disse tankerekkene. Et klokt medmenneske uttalte en gang at vi må velge mellom det å

Når tro på at en UFO skal komme og hente de rettroende rett før Jordens undergang slår feil, og man klarer å bortforklare det med at ens gudfryktighet har avverget katastrofen, er det nok et tegn på at vi mennesker er flinke til å lete etter tegn på at vi har rett i stedet for tegn på at vi har tatt feil.

INNLEGG

- Av Rune Semundseth som arbeider som rådgiver og kaller seg «tankevekker og struktør».
- E-post: rune@businessmastering.no

alltid ha rett og det å være lykkelig. Et klokt utsagn.

Verdier som retningsviser

Både mennesker og virksomheter er hensiktsdrevet, bevisst eller ubevisst. Hvilke visjoner og verdier er det du skal basere de kommende ukene og årene på? Hva er steinrøysa i livet ditt, altså dine verdier?

Vet man ikke hva ens verdier er, vil en kort analyse av hva man bruker tiden på være hjelpsomt. Der dine handlinger er, er sannsynligvis også de viktigste tingene i livet ditt. Verdier er nettopp dette; det du absolutt ikke kan klare deg uten. Det som du trives med å gjøre plass til i livet ditt. Å prioritere plass til det viktigste i livet, er å gjøre plass til det mest verdifulle for deg. Bak lenken under finner du en vakker (og sann) historie om nettopp hva som driver oss – hva som er viktigst av det viktige og hvordan vi gjør plass til nettopp det: www.businessmastering.com/no.html#sylvetoeyglasset

Jeg vil råde deg til å definere dine verdier, og dernest invitere et med-menneske (en som er med deg og lytter til deg) til en dialog vedrørende dette – helst begge veier, i gjensidighet. I hvilken grad man etterlever sine verdier er viktig og nyttig refleksjon – for at disse verdier skal være retningsgivende og nyttige i det utall av veivalg og prioriteringer vi løpende gjør.

Ellers kan dette bli svulstige og fagre ord uten substans, i verste fall et selvbedrag.

Eksempler på verdier:

- Åpenhet, Frihet, Raushet, Kjærlighet, Omsorg, Rettferdighet, Grundighet,
- Familietid, Vennskap, Tillit, Humor, Glede, Gjensidighet, Mot, Generøsitet
- Balanse, Energi, Ærgjerrighet, Ærlighet, Respekt, Likeverd, Visdom.

Åpenhet og ærlighet i samtaler med seg selv, og i samtaler med andre, er vesentlig i all læring, og er helt nødvendig for å kunne jobbe i tråd med definerte verdier. Vi trenger alle et speil for å kunne se oss selv tydelig, og et annet menneske (som vil deg vel) er nok det mest kraftfulle speilet i denne sammenheng.

Når du i stor grad lever livet ditt i tråd med dine verdier, vil du oppleve at du lever et meningsfullt liv. Og det meste, og det beste, sitter vel i hodet. Du må gjøre plass til deg selv, og dine egne tanker om hva som er viktigst i livet. Ditt liv trenger refleksjon og gode prioriteringer for å gjøre plass til det som er aller viktigst. Ringer telefonen din mens du er på tur med familie eller gode venner, og du tar telefonen hver gang, er dette et tydelig tegn til dine omgivelser om hva som er viktigst. Bevissthet rundt og tilbakemelding på egen adferd er vesentlig for å kunne vurdere i hvilken grad

man etterlever sine verdier.

Hvilke dyder du kan tenke deg å videreutvikle i 2013 kan også være en god veiviser til dine nyttårsrefleksjoner. De syv dyder stammer fra Psychomachia (Sjelens kappestrid), et episk dikt skrevet av Aurelius Prudentius (410 f.Kr.). Å utvikle seg og leve i tråd med dydene er å beskytte oss mot de syv døds synder, der hver og en av disse har sin motpart. Dydene er:

- Barmhjertighet/Generøsitet (motstrider Griskhet/grådighet),
- Innsatsvilje (motstrider Dovenskap/latskap),
- Tålmodighet/Tilgivelse (motstrider Vrede)
- Velvilje/Godhet (motstrider Misunnelse)
- Kyskhhet (motstrider Begjær)
- Måtehold (motstrider Fråtseri) og
- Ydmykhet (motstrider Hovmod og selvhvedelse)

Hvilken av disse dydene ønsker du å leve mer i det nye året? Hva vil du at det nye året skal inneholde mer av? Hva vil du gjøre større plass til? En konkret oppgave for deg kan være å utforske og videreutvikle dine dyder samt etterleve verdiene dine i enda større grad!

Både virksomheten – og individene i denne – trenger å reflektere rundt hvorledes verdiene etterleves og hvilke overbevisninger og trossystemer som er med oss i hverdagen. Jeg tror vi trenger ideologi og mening i tilværelsen – mer enn noen gang.

Nyttårstid innebærer gode dager for refleksjon vedr. hva vi skal tro på, hvem vi skal bruke tiden sammen med, hvilke overbevisninger vi bør gi slipp på, samt hva vi skal gi mer fokus i det nye året – lykke til!